



بنیاد ملی نخبگان

معاونت سرآمدان و نخبگان

دفتر توسعه اثربخشی و اثرگذاری سرآمدان و نخبگان

حکمرانی نخبگان سرآمدی ایران

معرفی طرح

توسعه هشتمه با مسئله محور
اعضای هیئت علمی

(طرح شهید دکتر بهشتی)

فروردین ماه ۱۴۰۲

بالاترین



ایجاد هسته‌های علمی در دانشگاه‌ها با محوریت اساتید برجسته؛ یکی از کارها [توصیه‌های مدیریتی به مسئولان بنیاد ملی نخبگان] این است. این بنیاد می‌تواند در ارتباط با دانشگاه‌ها، این کار را انجام بدهد. هسته‌های علمی تشکیل بشود در دانشگاه‌های مختلف؛ محورش هم یک یا چند استاد برجسته باشد. البته استادها باید دلسوز باشند؛ استادها باید متعهد باشند؛ باید ایران را دوست بدارند.

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در نهمین همایش ملی نخبگان فردا (۱۳۹۴/۷/۲۲)

ظرفیت نخبگان کشور قطعاً زمینه بسیار مناسبی برای تحقق ایده دولت مردمی در ایجاد تحول در زمینه‌های علمی و عملکردی خواهد بود. در حوزه حکمرانی و مدیریتی نیز به‌کارگیری نخبگان بسیار اثربخش بوده است.



دوازدهمین همایش بنیاد ملی نخبگان - سال ۱۴۰۱

اهداف طرح

با توجه به مسئولیت نخبگان، دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی در رفع نیازها و چالش‌های اساسی کشور، لازم است سرآمدان و نخبگان نقش پررنگ‌تری را ایفا کنند. این رسالت مستلزم تدوین برنامه مناسب و استفاده از ظرفیت‌های بالقوه نخبگانی و دانشگاهی است.

بنیاد ملی نخبگان به منظور دستیابی به اهداف زیر طرح توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیئت علمی (طرح شهید دکتر بهشتی) را به اجرا در آورده است.

- ◀ شناسایی و حل مسائل کشور با کمک شبکه‌سازی سرآمدان و نخبگان؛
- ◀ تشویق نهادهای دولتی و غیردولتی در بکارگیری سرآمدان و نخبگان در حل مشکلات و مسائل جامعه و صنعت؛
- ◀ زمینه‌سازی برای توسعه دامنه اثرگذاری اعضای هیئت علمی، دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی و دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسه‌های علمی در حل مسائل واقعی جامعه و صنعت.

در این طرح با حمایت از ایجاد هسته‌های مسئله‌محور متشکل از اعضای هیئت علمی نسبت به ارائه توصیه‌های سیاستی برای حل مسائل اساسی کشور و تلاش برای اجرایی‌سازی آن‌ها اقدام می‌شود. هسته‌های مسئله‌محور اعضای هیئت علمی در دو دسته زیر تشکیل خواهند شد.

«هسته‌های اولویت‌محور» که حول مسائل چندوجهی شکل می‌گیرد و به تشخیص شورای راهبری از چالش‌ها و مسائل اساسی و اولویت‌دار کشور است.

«هسته‌های تقاضا محور» که دارای صاحب مسئله و تأمین‌کننده مالی (دولتی یا غیردولتی) مشخص هستند و تأمین حداقل ۷۰ درصد از هزینه‌های هسته را بر عهده گرفته باشد.

سازوکار اثرگذاری خروجی‌های این طرح

بنیاد گزارش‌های نهایی هسته‌ها که به تأیید شورای راهبری رسیده باشد را با کمک صاحبان مسأله به طور رسمی به مراجع ذی‌صلاح ارائه نموده و تا حصول نتیجه پیگیری خواهد کرد. برای این منظور مکاتبات لازم از طرف بنیاد برای ارسال گزارش به نهادهای مسئول و بالادستی صورت خواهد گرفت. همچنین برای کمک به نگهداشت هسته‌های موفق به عنوان یک کانون تفکر هیئت‌اندیشه‌ورزی به نهادهای سیاست‌گذار و تصمیم‌گیر معرفی و پشتیبانی خواهند شد.

مزیت و ارزش‌های کلیدی طرح

پژوهش‌ها و مسائلی که در دستور کار طرح توسعه هسته‌های مسأله محور اعضای هیئت علمی (شهید بهشتی) قرار می‌گیرند می‌بایست ویژگی‌های زیر را داشته باشند.



وجه تمایز طرح

طرح توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیئت علمی (شهید بهشتی) در تلاش است تا علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های نخبگان در حل مسائل کشور زمینه‌های لازم برای پیوند میان پژوهشگران و سیاست پژوهان با بدنه‌های سیاست‌گذاری را ایجاد نماید و در طول این فرایند ضمن ارتقاء مسئولیت‌پذیری نخبگان در قبال مسائل، بسترهای لازم برای آشنایی با مسائل واقعی و شیوه‌های پرداختن به آن را فراهم آورد.



هسته‌های نخبگانی

هسته‌های نخبگانی مدنظر این طرح متشکل از اعضای هیئت‌علمی و دارای تخصص کافی در زمینه صورت مسئله است. هسته‌ها توسط یکی از اعضای خبره و دارای توانایی رهبری، تشکیل، معرفی، مدیریت و راهبری می‌شوند. راهبر به نحوی انتخاب می‌شود که توانایی ارتباط با نهادهای صاحب مسئله برای حضور و همکاری با آن‌ها را در فرآیند اجرای طرح داشته باشد. راهبر باید یکی از شرایط ذیل را دارا باشد.

الف) عضو هیئت‌علمی برگزیده یکی از طرح‌های توسعه فعالیت‌های استادیاران جوان (مرحوم دکتر کاظمی آشتیانی) یا تسهیلات جذب در مؤسسه‌های علمی (طرح شهید دکتر شهریار) بنیاد؛

ب) راهبر برگزیده طرح توسعه هسته‌های مسئله‌محور پژوهشی / فناورانه (طرح شهید احمدی روشن) بنیاد با تایید معاونت مستعدان و آینده‌سازان؛

ج) عضو هیئت‌علمی دانشگاه‌ها یا موسسات علمی و پژوهشی از جمله پارک‌های علم و فناوری و پژوهشگاه‌ها با مرتبه دانشیاری یا استادی پس از تأیید سوابق توسط بنیاد؛

شرایط هسته

اعضای هسته لازم است دارای تخصص‌های علمی مختلف متناسب با مسئله هسته و در سطح سرآمدان و نخبگان باشند.

مسائلی در این طرح تعریف می‌شود، که تبیین و ارائه راهکار متناسب با آن مستلزم انجام کار گروهی بوده و حل آن نیازمند شبکه‌سازی و فعالیت‌های بین رشته‌ای باشد.

حمایت‌های بنیاد ملی نخبگان

◀ پشتیبانی مالی

• پرداخت حداکثر ۳۰ درصد از هزینه‌های هسته تقاضا محور بر اساس پیشنهاده مورد تأیید شورای راهبری

• پرداخت هزینه‌های هسته‌های اولویت محور بر اساس پیشنهاده مورد تأیید شورای راهبری

◀ اعطای امتیاز انجام فعالیت نخبگانی به اعضای هسته‌ها

• فعالیت مؤثر در هسته‌ها به عنوان ایفای مسئولیت اجتماعی مندرج در سایر شیوه نامه‌های بنیاد نیز محسوب می‌شود.

◀ تعامل بنیاد با دستگاه‌های اجرایی به منظور اعطای تسهیلات برای پیشبرد اهداف هسته

انواع خروجی‌های طرح

عبارت است از سندی که در برگزیده فهرست ذی‌نفعان مسئله، نحوه و نوع ارتباط میان آن‌ها و همچنین کلاسه‌بندی ذی‌نفعان با توجه به نوع تأثیر و ارتباط میان آن‌هاست.

**نگاشت
ذی‌نفعان**

عبارت است از سند نسبتاً کوتاهی که به طور مشخص ناظر به متون حقوقی و قانونی (به ویژه قوانین مجالس قانون‌گذاری) و به منظور کمک به قانون‌گذاران جهت تصویب بهتر نگاشته می‌شود و در آن ضمن پرداختن به ریشه‌ها و سوابق، نکات لازم جهت بهبود یک قانون مشخص ارائه می‌گردد.

**سند
یادداشت
حقوقی**

عبارت است از سندی مسئله محور و مبتنی بر نیاز سیاستمداران / مدیران و با روش شناسی مشخص که برای کمک به تصمیم‌گیری مخاطبین مشخصی نگاشته شده و پیشنهاد‌های مناسب جهت حل عملیاتی مسائل را به شکلی قانع‌کننده و با لحنی ساده و شفاف در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد.

**سند
مشاوره**

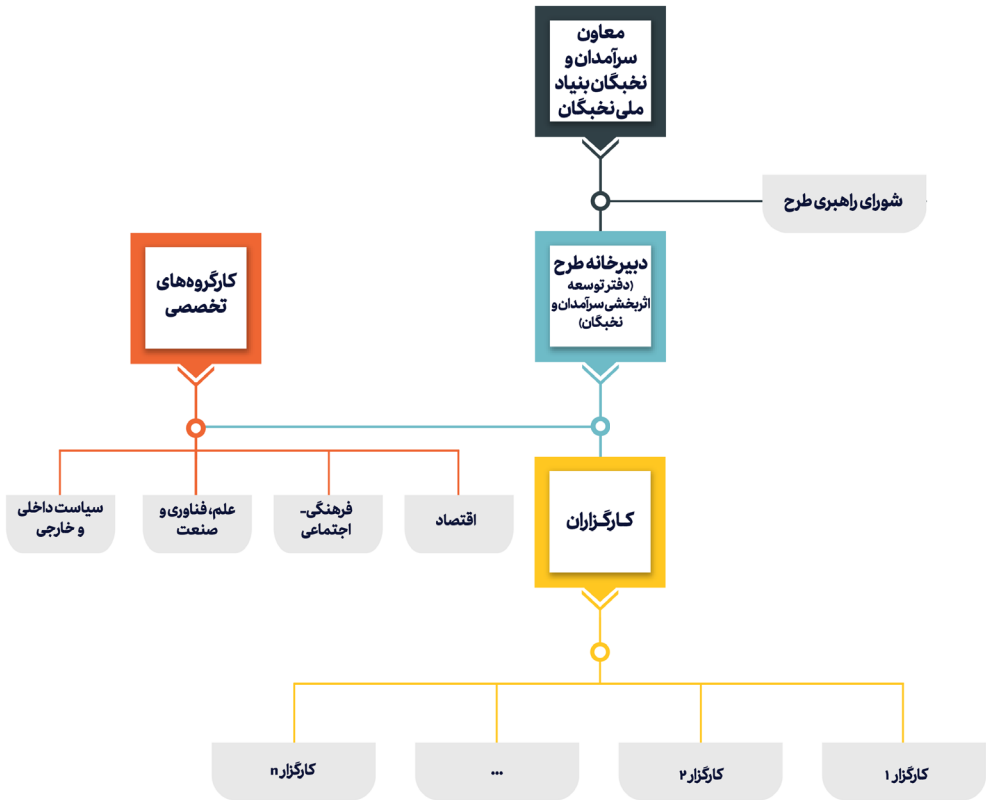
عبارت است از سند خلاصه و فشرده‌ای که در آن ناظر به یک مسئله، گزینه‌های مناسب جهت حل بهینه مسائل با هدف تأثیرگذاری بفرآیند تصمیم‌گیری ذی‌نفعان مرتبط بیان شده باشد.

**سیاست
نامه**

عبارت است از گزارشی با پشتوانه تحقیقات مفصل، اطلاعات تجربی فراوان، تحلیل عمیق که ایده‌ها و نظریات جدید و آینده‌نگرانه را در ارتباط با مسائل عمومی به شکلی مبسوط در اختیار سیاست پژوه و محققان قرار می‌دهد.

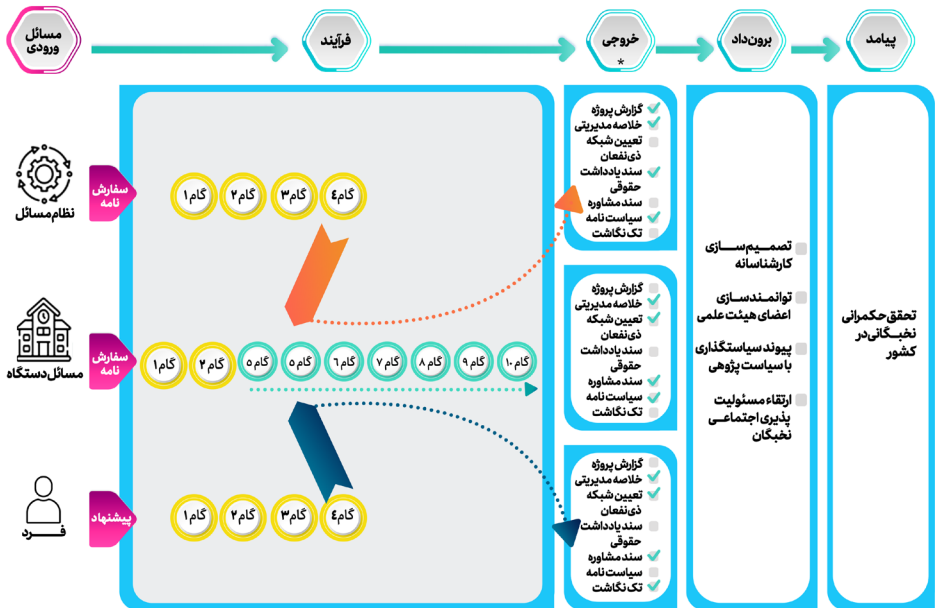
**تک
نگاشت**

ساختار راهبری طرح



الگوی راهبری طرح

طرح توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیئت علمی (شهید بهشتی) با هدف غایی تحقق حکمرانی نخبگان در کشور ریزی شده است و در تلاش است ناظر به نیازهای حال و آینده کشور و همچنین تقاضای دستگاه‌های اجرایی ضمن شناسایی، تدقیق و حل مسائل به کمک نخبگان، زمینه‌های لازم برای ارزش آفرینی بیش از پیش این سرمایه ملی را فراهم آورد. در همین راستا تلاش شده است که طراحی نظام‌مندی از شناسایی تا حل مسائل و رصد پیامدها در دستور کار قرار گیرد. شکل زیر الگوی راهبری، خروجی، برون‌دادها و پیامدهای مورد انتظار از اجرای طرح شهید بهشتی را نشان می‌دهد.



*خروجی‌های پروژه‌ها به اقتضای پروژه و نیاز کارفرما و بهره‌بردار متفاوت می‌باشد.

همانگونه که در شکل قبل نیز به تصویر کشیده شده است در این طرح مسائل از سه مجرای نظام مسائل (نیازها)، مسائل دستگاه (تقاضا) و پیشنهاد فردی (نیاز/تقاضا) در دستور کار قرار می‌گیرند و پس از بررسی و احراز شرایط وارد فرایند انجام می‌شوند. هر یک از انواع پژوهش‌هایی که در فرایند اجرایی طرح قرار می‌گیرند از ابتدا یا در طول فرایند اجرا می‌بایست واجد صاحب مسئله باشند و در تعامل با ذی نفع کلیدی یا ذی نفعان مسئله پیگیری و اجرا شوند. پروژه‌های ذیل این طرح ناظر به مسئله و تقاضای صاحب مسئله خروجی‌های متفاوتی خواهند داشت که در تصویر نمایش داده شده است.

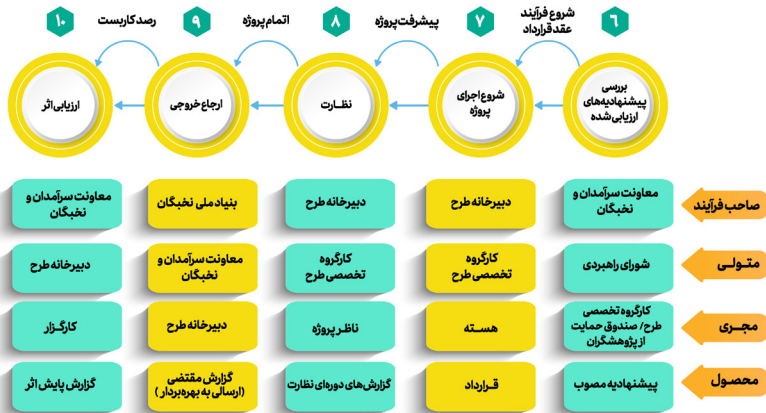
فرآیند اجرای طرح

راهبری طرح توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیئت علمی (شهید بهشتی) مطابق شیوه نامه و در ۱۰ گام طرح ریزی و در شکل زیر به تصویر کشیده شده است.

گام‌های راهبری طرح

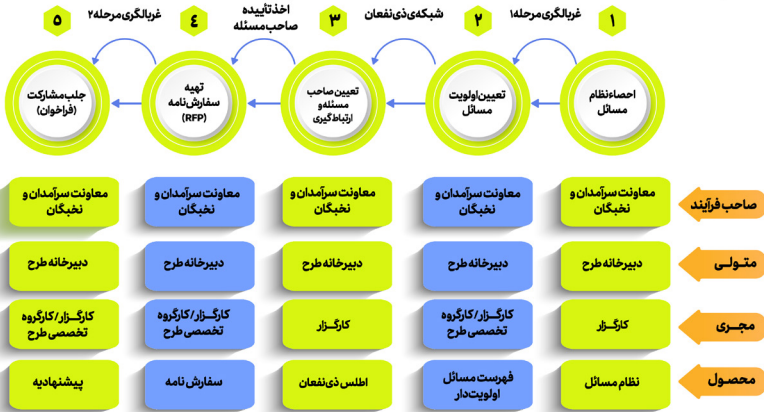


ادامه گام‌های راهبری طرح

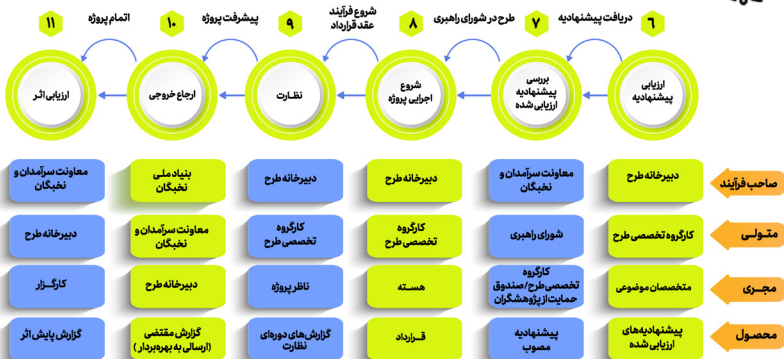


علاوه بر این مبتنی بر وجه تمایزی که میان شیوه راهبری مسائلی که از مجاری مختلف وارد طرح می‌شود، گام‌های راهبری اختصاصی نیز برای هریک از انواع مسائل در نظر گرفته شده است که در ادامه به تصویر کشیده شده است.

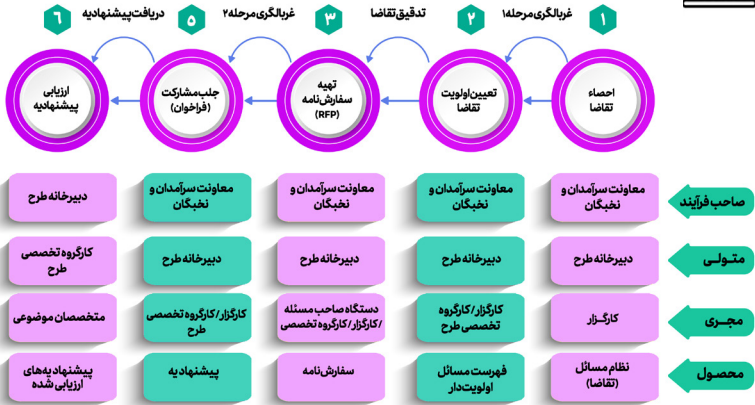
گام‌های اختصاصی نظام مسائل



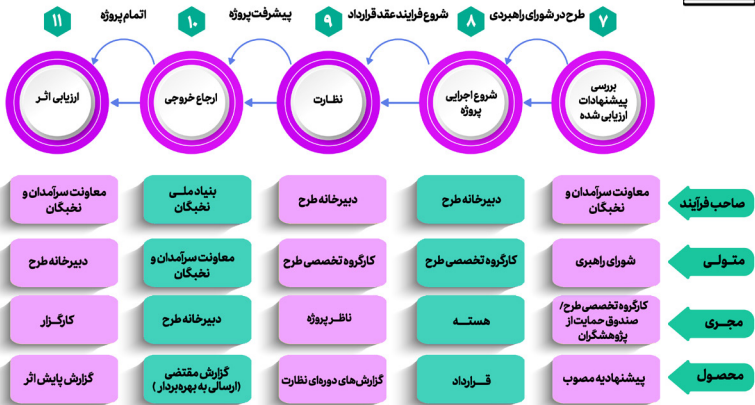
ادامه گام‌های اختصاصی نظام مسائل



گام‌های اختصاصی مسائل دستگاہ



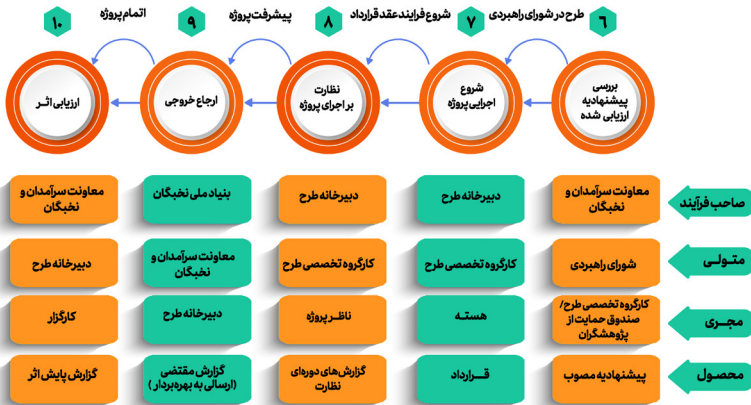
ادامه گام‌های اختصاصی مسائل دستگاہ



گام‌های اختصاصی پیشنهادیه



ادامه گام‌های اختصاصی پیشنهادیه





بنیاد ملی نخبگان

معاونت سرآمدان و نخبگان

دفتر توسعه اثربخشی و اثرگذاری سرآمدان و نخبگان

تهران، خیابان آزادی، بین خیابان نواب و رودکی، پلاک ۲۰۹، کدپستی: ۱۴۵۷۸-۹۳۱۱۱
تلفن: ۰۲۱-۶۳۴۷۸۶۳۳ دورنگار: ۰۲۱-۶۶۹۱۷۱۶۶ <http://www.bmn.ir>